

ГЕОГРАФІЯ 6 клас

Тема. ПРАВИЛА ВІДЛІКУ ГЕОГРАФІЧНОЇ ШИРОТИ І ДОВГОТИ. ГЕОГРАФІЧНІ КООРДИНАТИ СВОГО НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

Мета уроку: продовжити формувати систему знань учнів про географічну карту, географічні координати точок місцевості; сформувати первинні практичні вміння учнів визначати географічні координати точок; виховувати практичний інтерес до роботи з картами, поважне ставлення до праці картографів.

Обладнання: фізична карта, карта півкуль у атласі, підручник, аркуші з опорними схемами, олівець, гумка.

Очікувані результати: учні зможуть: називати лінії градусної сітки — паралелі, меридіани, екватор, нульовий меридіан; визначати об'єкти, розташовані на одній широті, довготі.

Тип уроку: практичне заняття.

ХІД УРОКУ:

I. Організаційний момент

Привітання класу. Облік відвідування. Оголошення теми та мети уроку.

II. Актуалізація опорних знань

Приєм «Географічний крос»

1. Це умовні найкоротші лінії, проведені на карті чи глобусі від одного полюса до іншого – ...
2. Паралелі – це умовні лінії, ...
3. Це сітка на глобусі або карті, утворена паралелями й меридіанами, які проведені через певну кількість градусів – ...
4. Найдовша і головна паралель Землі – ...

Приєм «Відеофрагмент»

Перегляд відео фрагмента супроводжується покроковим обговоренням:

http://www.youtube.com/watch?v=BM_bZYD5zBI

(00:00 – 02:53)

III. Мотивація пізнавальної діяльності учнів

Як користуватися градусною сіткою Землі?

У квітні 1912 року у свій перший та останній рейс відправився велетенський корабель «Титанік». Усім відома трагічна його доля. Він наштовхнувся на айсберг, який утворив велику пробоїну у корпусі корабля, розколовся і затонув. Загибло 1500 людей. З радіорубки «Титаніка» були направлені сигнали «SOS» (рятуйте наші душі) і вказані координати $41^{\circ}43'$ пн. ш. і $49^{\circ}56'$ зх. д. З запізненням таки прийшла допомога, було врятовано 712 людей. Декілька цифр та декілька букв – являються рятувальниками та банком найважливішої інформації.

Відкриємо таємницю цих чарівних цифр і букв. Для цього необхідно розібратися в поняттях «географічні координати», «географічна широта» і «географічна довгота».

IV. Вивчення нового матеріал

1. Географічна широта

Географічна широта – це величина дуги меридіана від екватора до даної точки, виражена в градусах.

Скористаємось шаблоном Землі на опорній схемі і намалюємо земне коло, розділимо його, вже знайомою вам, лінією екватора на північну та південну півкулі.

Точки, розміщені на північ від екватора, у Північній півкулі, мають північну широту і записуються **пн. ш.**

Точки, розміщені на південь від екватора, у Південній півкулі, мають південну широту і записуються **пд. ш.**

На картах значення паралелі пишуть збоку вздовж рамки, а на глобусі – біля перетину з меридіанами 0° і 180° .

Визначення географічної широти:

Визначимо значення широти для літер А та Б, а тепер у південній півкулі літери В та Г.

а) В атласі на карті півкуль знайдіть м. Київ та визначте паралель. (Так 50° пн. ш.)

б) Знайдіть м. Тегеран, спробуйте визначити широту. (Так 35° пн. ш.)

в) У Західній півкулі знайдіть столицю США м. Вашингтон, яка це паралель? (Так 39° пн. ш.)

г) У Південній півкулі відшукайте на узбережжі Атлантичного океану м. Ріо-де-Жанейро, визначте широту. (Так, 22° пд. ш.)

2. Географічна довгота

Уявіть собі, що ви прийшли на стадіон, у театр, до цирку, а у вашому квитку написаний ряд, а відсутнє місце. На одному ряді може бути десятки місць на які прийдуть інші глядачі. Так і на карті. На одній паралелі може бути сотні тисяч об'єктів. Щоб знайти потрібний необхідно знати **довготу**.

Географічна довгота – це величина дуги паралелі від початкового меридіана до даної точки.

Визначення географічної довготи:

Для прикладу візьмемо о. Святої Єлени – між 0° та 10° , значить буде 5° зх. д., а Сейшельські острови знаходяться на 55° сх. д.

3. Самостійна робота

Випереджальне завдання:

а) у XVII ст. французький математик Рене Декарт винайшов систему координат, якою користуємось ми з вами по всяк час. Французькі вельможі звернулись до короля з проханням відзначити за винайдення системи цю славетну людину.

Знайдемо на карті Францію, столицю її Париж та визначимо її координати.

б) на біології ви проходили тему про клітини і чули ім'я Роберта Гука. Проживав Гук в Англії.

Згадаємо столицю – Лондон, визначимо координати.

в) на уроках музики ви чули славетне ім'я Йоган Себастьян Бах – це німецький композитор.

Відшукаємо Німеччину, її столицю Берлін. Визначимо координати.

г) наш районний центр – місто Бахмут. Як і будь яка точка на Землі, теж має свої координати. Місто розташоване в північній півкулі і у східній півкулі, значить має координати пн. ш. та сх. д.

V. Закріплення матеріалу

Давайте зробимо висновок, що таке **географічні координати**?

Це географічна адреса, яка вказує на точне розташування об'єкта на поверхні Землі

Зчитуємо останній абзац на сторінці 67.

VI. Підсумок уроку. Оцінювання

Сьогодні на уроці ми повторили такі поняття, як «меридіан» та «паралель», «градусна сітка».

Згадали про трагічну долю «Титаніка» та яку роль зіграли географічні координати, розкрили поняття «географічна широта та довгота», займалися визначенням довготи та широти за картою світу, ознайомились з системою координат Декарта.

На уроці отримали оцінки такі учні: ...

VII. Домашнє завдання: § 17, підготувати до практичної роботи № 2, повторити § 16.